

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Karolíny Bruncové

Název práce: Genderové stereotypy v učebnicích prvouky – Analýza obsahu učebnic prvouky a identifikace generových stereotypů

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Lucie Hubertová, VOŠ Jabok

Škola: Evangelická teologická fakulta UK, studijní obor sociální a pastorační práce

Bakalářská práce Bruncové Karolíny se věnuje dlouhodobě aktuální problematice genderových stereotypů. Předložená práce si klade za cíl zjistit, v jaké míře se vyskytují v učebnicích prvouky pro 1. třídu stereotypy založené na příslušnosti k mužskému či ženskému pohlaví. V předchozí práci (absolventské) se autorka věnovala zkoumání genderových stereotypů v časopisech pro muže a ženy. V předložené práci se autorka chce posunout „blíže ke kořenům vývoje pohlavních rolí“, a to u dítěte mladšího školního věku, kdy je významně formováno svým okolím.

Graficko-formální a jazyková stránka

Práce je z jazykového hlediska na nadprůměrné úrovni, neobsahuje gramatické chyby ani překlepy. Splňuje podmínky pro rozsah bakalářské práce (62 stran + 3 strany příloh). Text je psán čtivým jazykem, stylistická úroveň textu je velmi vysoká! Zejména oceňuji jazykovou úroveň v praktické části, kde autorka přehledně a srozumitelně popisuje ilustrace v učebnicích prvouky a shrnuje výsledky své analýzy.

Práce je převážně logicky uspořádána, až na výjimky přehledně členěna do kapitol. Určité výhrady lze mít pouze proti zařazení některých podkapitol (například kapitola **8.3 Vliv školy na psychiku dítěte** by zasluhovala samostatnou kapitolu, v práci je zařazena jako podkapitola kapitoly **8. Výchova v rodině**). Kapitulu **5. Úvod do genderové problematiky** bych doporučovala zařadit na začátek práce.

Citace literárních zdrojů a také přehled použité literatury představují problematickou část práce. Citace v celé textové části nejsou jednotné. Nejednotnost citací je charakteristická napříč celou prací - někde je citace ve tvaru příjmení autora a rok, jinde příjmení autora, rok a strana, ale i varianta příjmení autora, název práce, strana (například str. 12 - Jandourek, Sociologický slovník, str. 90, dále na str. 52 Barker, 2006, dále na str. 31 Vágnerová, 1997 atd. atd.). Odkaz na webové stránky v přehledu zdrojů na konci práce chybí- viz. www.lego.stavebnice-hracky.cz (str. 29).

Seznam použité literatury není řazen striktně podle abecedy (například Piaget a Inhelderová jsou zařazení mezi autory Janatu a Holta). V literatuře je uvedeno několik autorů, ze kterých v textové části není vůbec citováno (Bordieu Pierre, 2000, Brieley John, 2000, Freud Anna,

2006, Greer Germaine, 2001, Jenata Jaromír, 1997, Piaget Jean, Inhelderová Barbel, 1997, Holt John, 1995, Erikson Erik 1996, 1997, Výrost Jozef, Slaměnik Ivan, 1997). Naopak hojně citovaná autorka Hartmutová Karsten v seznamu literatury úplně chybí. V práci chybí cizojazyčné resumé.

Podklady-vhodnost pro téma a kvalita zpracování

Autorka cituje celkem 30 zdrojů (ale jak již bylo uvedeno, některé v textové části nejsou citovány, viz výše). Přesto je počet zdrojů pro bakalářskou práci úplně dostačující. Vzhledem k tomu, že se jedná o vysokoškolskou práci, očekávala bych využití více než jednoho cizojazyčného zdroje (případně dvou, pokud se u citace Bemové Sandry nejedná pouze o sekundární citaci). Daná problematika je v zahraničí frekventovaně zpracovávána, je škoda nevyužít tuto možnost. Teoretická část práce čerpá zejména ze dvou publikací a to z autorů Renzettiové a Currana a dále Harmutové. Jedná se například o kapitoly 4., dále podkapitoly 6.2.1, 6.2.2, 7.1.2, 8.1. Oceňuji kapitolu **3. Definice a vymezení základních pojmů**, kde autorka uvádí přehledně definice těch pojmů, se kterými v bakalářské práci operuje.

Analytická, kritická, reflektující úroveň tvůrčího zpracování práce

Práce má vhodně volené, přesně formulované a zajímavé téma. Název práce je výstižně stanovený. V úvodu práce autorka stanovuje cíl teoretické i praktické části práce, tyto cíle pak v obou částech práce naplňuje. V úvodu práce bych očekávala odkazy na významné autory z dané problematiky, stejně tak v diskuzi, závěru.

V teoretické části práce kladně hodnotím zejména kapitolu **7. Genderová socializace. Je** pojata optikou některých „horkých témat“ jako například profesní role muže i ženy-i když i tato kapitola čerpá zejména z Renzettiové a Currana. Praktická část svoji kvalitou značně převyšuje část teoretickou. Zejména oceňuji precizní zpracování analýzy 4 učebnic, schopnost autorky objektivně přistupovat k danému tématu a reflektovat v učebnicích ty momenty, kdy dochází k narušování genderových stereotypů. Je patrné, že autorka má schopnost kritického odstupu. Zmínku o narušování genderových stereotypů v učebnicích bych uvítala i v závěru. Přes slabší kvalitu teoretické části práce a přes řadu formálních nedostatků navrhuji- a to zejména s přihlédnutím k aktuálnosti cíle výzkumu, kvalitě zpracování praktické části a k hodnotným výsledkům, ke kterým autorka dospěla, **známku C- dobře.**

Otázky k obhajobě:

1/ Bylo by možné výsledky Vaší práce využít při tvorbě učebnic prvouky? Co byste v ilustracích doporučila zohlednit, aby byly genderově „spravedlivé“?

2/ V práci uvádíte pojmy „vývoj pohlavní identity“ a „genderová socializace“. V jakém jsou vzájemném vztahu?

3/Proč jste zvolila pro analýzu právě učebnici Prvouky?